

1 Petru 3:18-20

¹⁸ ὅτι καὶ Χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ἔπαθεν, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ὑμᾶς προσαγάγῃ τῷ θεῷ θανατωθεὶς μὲν σαρκὶ ζωοποιηθεὶς δὲ πνεύματι. ¹⁹ ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασιν πορευθεὶς ἐκήρυξεν, ²⁰ ἀπειθήσασιν ποτε ὅτε ἀπεξεδέχετο ἡ τοῦ θεοῦ μακροθυμία ἐν ἡμέραις Νῶε κατασκευαζομένης κιβωτοῦ εἰς ἣν ὀλίγοι, τοῦτ' ἔστιν ὁκτὼ ψυχαί, διεσώθησαν δι' ὕδατος.

Traducerea textului:

¹⁸ Căci și Hristos, odată pentru păcate a suferit, cel drept pentru cei nedrepti, ca să vă aducă la Dumnezeu, a murit în trup, dar făcut viu prin duhul ¹⁹ cu care în închisoarea duhurilor a mers și a predicat, ²⁰ (duhurilor) care au fost răzvrătite odată când îndelunga răbdare a lui Dumnezeu aștepta în zilele lui Noe când era construită corabia, prin care puține, adică opt suflete, au fost salvate prin apă.

Sursele controverselor:

V:18- „a murit în trup, dar făcut viu prin duhul”?

V:19- „care în închisoarea duhurilor a mers și a predicat”.

Care este înțelesul expresiei „a murit în trup, dar făcut viu prin duhul”?

La ce fel de închisoare face referire textul?

Cine sunt aceste duhuri captive și răzvrătite?

Cum trebuie înțeleasă expresia „a predicat” prin care este descrisă activitatea lui Cristos pentru duhuri?

Prezentarea interpretărilor textului:

În comentariul său aspra cărții 1 Petru, Howard Marshall¹ prezintă trei mari interpretări sugerate ca soluție pentru text:

1- Cristos a mers în locul unde duhurile răzvrătite (rele) din perioada de dinaintea potopului sunt închise. Aceasta se referă la călătoria făcută de Cristos înainte de învierea Sa; și le-a proclamat victoria Lui și judecata lui Dumnezeu.

¹ Howard Marshall *1 Peter* - Inter varsity Press, 1991, p. 123

2- Cristos a mers în hades, la sufletele oamenilor care au fost neascultători în vremea lui Noe. Predicarea lui Isus poate fi astfel înțeleasă ca: a) -simplu anunț al victoriei Lui, sau pentru alți comentatori, b) -o proclamare a evangheliei, o a doua șansă pentru cei morți.

3- Duhul lui Cristos a fost în Noe și prin el a predicat celor ce erau răzvrățiți în timpul construirii corabiei. El a predat despre necesitatea pocăinței, dar oamenii nu l-au ascultat. Ei au pierit prin potop dar duhurile lor sunt acum închise. Astfel Cristos în Noe e un exemplu pentru cititorii lui Petru, de a predica fără frică.

Deși variantele prezentate mai sus sunt interpretările majore sugerate pentru acest text, totuși Paige Patteson² introduce în discuția sa și o altă interpretare susținută de unii comentatori:

4- Între moartea și învierea Sa, Cristos a coborât în *sheol*. Totuși, Cristos a mers în paradis, nivelul superior al sheol-ului, unde sfinții din perioada vechi-testamentală așteptau sângele lui Cristos. El a coborât astfel în sheol pentru a-i duce în cer pe acești sfinți.

5- Wayne Grudem prezintă a cincea interpretare susținută de unii comentatori: După ce Cristos a murit, El a mers și a predicat oamenilor din iad, oferindu-le o a doua șansă de mântuire³.

Observații textuale și contextuale:

Dificultatea textului din 1 Petru 3:18-21 rezultă atât din conținutul neclar al afirmațiilor pasajului, cât și din unicitatea textului în Scriptură. Expresiile dificile ce par să sugereze unele idei noi precum mântuirea prin botez (v:21), predicarea pentru cei morți sau pentru îngerii căzuți (v:19), trebuie interpretate în lumina afirmațiilor generale pe care Scriptura le face referitor la aceste subiecte.

În versetul 17, Petru accentuează rolul suferinței în viața creștinului: „mai bine să suferiți pentru că faceți binele decât pentru că faceți răul”, deoarece e o formă puternică de a fi mărturie, de a aduce pe alții la mântuire, fapt susținut și de alte versete din epistolă (2:12, 3:1-2). Acest lucru e confirmat de următoarele versete care arată deasemenea că Hristos cel neprihănit a suferit pentru cei nedrepți. Astfel conjuncția *ὅτι* (căci) de la începutul textului are rolul de a lega cele afirmate anterior cu versetul 18, care este un suport ilustrativ pentru versetul 17⁴. Există astfel o paralelă între suferința lui Cristos și cea a destinatarilor lui Petru,

² Paige Paterson *Preoți Peregrini*-comentariu exegetic la Prima Epistolă a apostolului Petru, Ed. Institutului Biblic „Emanuel” din Oradea, 1998, p. 134-135

³ Wayne Grudem, *1 Peter* -Tyndale New Testament Commentaries, William Eerdmans Publishing Company, 1988, p. 204

⁴ Wayne Grudem *1 Peter*, p. 15

Cristos fiind un exemplul suprem al suferinței nedrepte⁵: suferința lui Cristos a fost nedreaptă, - suferința creștinilor din partea lumii e nedreaptă (2:12, 19, 3:14, 17, 4:16); Cristos a suferit pentru cei nedrepti, - creștinii suferă datorită celor nedrepti (4:4); scopul suferinței lui Cristos a fost de a ne aduce la Dumnezeu, - prin suferința lor creștinii pot aduce pe alții la Dumnezeu (2:12); în urma suferinței și a morții Cristos nu a fost distrus, ci a fost glorificat, - creștinii se vor bucura de patimile lor la arătarea slavei Lui (4:12-19). Deși acest paralelism nu este unul absolut, totuși prin el se demonstrează că tema epistolei este suferința în viața creștinului, Cristos fiind dat ca modelul ultim al suferinței nedrepte.

V:18- verbul ἔπαθεν (ind.aor.act.pers.3 sg.- πάσχω) împreună cu adverbul ἅπας afirmă faptul că Hristos a murit o singură dată pentru păcat (o singură dată în istorie), suferința și moartea Lui pentru păcat a fost completă, îndeplinită pentru totdeauna. Această afirmație este în acord cu restul Scripturii: Evrei 7:27; 9:12, 26, 28; 10:10.

Interpretarea conform căreia Cristos a oferit o a doua șansă tuturor oamenilor nemântuiți (5) sau doar celor din perioada de dinaintea potopului (2b) contravine cu versetul din Evrei 9:27 care afirmă clar: „omenilor le este rânduit să moară o singură dată, iar după aceea vine judecata”, excluzând astfel posibilitatea acceptării evangheliei după moarte.

Construcția θανατωθεὶς μὲν σαρκὶ ζωοποιηθεὶς δὲ πνεύματι (a murit în trup, dar făcut viu prin duhul) din versetul 18 este înțeleasă diferit de către cercetători. Deși particula μὲν-δὲ indică un contrast, construcția este interpretată fie ca făcând referire la două sfere ale existenței lui Cristos (pământească vs. escatologică), fie ca la două moduri ale existenței Sale personale (înainte de înviere-după înviere)⁶.

Cuvântul φυλακῇ (închisoare), nu este însoțit de nici o notă explicativă. O precizare cu privire la un loc de jos sau de sus nu este menționată în text, „închisoarea” nefiind astfel localizată.

V:19- Verbul ἐκήρυξεν (a predica) nu poate fi un suport pentru interpretarea potrivit căreia Hristos a vestit mesajul mântuirii celor răzvrățiți din perioada lui Noe. Textul nu menționează nimic despre rezultatul acestei propovăduiri. Alan Stibbs⁷ observă că trebuie să se facă distincție între κηρύσσω (a proclama) din v:18 și verbul ευαγγελίζω (a vesti evanghelia) din 4:6. Astfel în cadrul versetului 19, verbul κηρύσσω poate însemna a proclama, a anunța și nimic mai mult⁸.

⁵ Peter H. Davids *The First Epistle of Peter*- NICNT, Eerdmans Publishing Company, Grand Rapids, Michigan, 1990, p. 134

⁶ Karen H. Jobes *1 Peter*- BECNT, Baker Academic, Grand Rapids, Michigan, 2000, p. 242

⁷ Alan M. Stibbs *The First Epistle General of Peter*, William Eerdmans Publishing, p.142

⁸ Howard Marshall *1 Peter*, p. 127

În versetul 19, este folosit cuvântul πνεύμασιν (duhuri) pentru a desemna pe cei din închisoare, în timp ce în versetul 20, pentru Noe și familia lui se folosește termenul ψυχαί (suflete), ceea ce complică interpretarea pasajului. Faptul că Petru nu folosește același cuvânt pentru ființele din închisoare și pentru familia lui Noe, pare să ducă la concluzia că avem de-a face cu două categorii distincte (ființe angelice și oameni). Michaels observă că în Noul Testament cuvântul πνεύμα este folosit o singură dată la forma de plural făcând referire la ființele umane (Evr. 12:23), dar în mod normal un grup de oameni este menționat în Noul Testament prin pluraul lui ψυχῆ⁹. Bauer arată faptul că πνεύμα este folosit în general la plural pentru a desemna duhurile rele (Mat. 10:1, Marc. 1:27, Luca 4:36, etc)¹⁰.

Evaluarea interpretărilor:

Interpretarea 1 – Textele biblice aduse ca și argument în susținerea acestei interpretări sunt 2 Petru 2:4 și Iuda 6, versete ce vorbesc despre păstrarea unor ființe angelice căzute pentru judecată, ținute în lanțuri. Textul paralel invocat în cadrul acestei interpretări este Geneza 6:1-8, text ce vorbește despre „fii lui Dumnezeu”. Dificultatea interpretării nu este astfel diminuată, ci dimpotrivă este mărită, deoarece textul controversat din 1 Petru 3:18-20 este explicat pe baza unui alt text enigmatic, ce a dus la rândul său la numeroase variante interpretative¹¹. Cum putem susține că cei din Geneza 6 sunt îngerii căzuți din moment ce textul îi descrie ca fiind „fiii lui Dumnezeu”? Cum se poate susține că expresia „fiii lui Dumnezeu” sunt ființe angelice din moment ce Scriptura afirmă atât imposibilitatea lor de a se căsători (Mat. 22:30), cât și faptul că nu au trupuri fizice (Evr. 1:7, 14)? Nu putem așadar să explicăm un text controversat prin intermediul unui alt text la fel de dificil și de controversat.

Interpretarea 2 – care afirmă că Hristos a mers în hades la necredincioșii Vechiului Testament din perioada premergătoare potopului fie pentru a anunța victoria Sa, fie pentru a le vesti mântuirea are numeroase amendamente. Partea a doua a interpretării poate fi ușor respinsă așa cum s-a văzut, pe baza afirmațiilor generale ale Bibliei, potrivit cărora o a doua șansă pentru cei necredincioși nu există după moarte. Dacă se susține prima variantă a interpretării, atunci se ridică următoarele întrebări: Ce sens avea ca Hristos să meargă în hades pentru a anunța judecata asupra celor necredincioși și victoria Sa din moment ce aceștia

⁹ J. Ramsey Michaels *1 Peter*- World Biblical Commentary, Word Books Publisher, 1988, p. 207

¹⁰ Walter Bauer *BAGD - A Greek-English Lexicon of the New Testament and other Early Christian Literature*, The University of Chicago Press, 1979, p.676

¹¹ Victor P. Hamilton prezintă 3 interpretări posibile în *The Book of Genesis 1-17*, Eerdmans Publishing Company, Grand Rapids, Michigan, p. 262-264

sufereau deja chinurile hadesului (Luca 16:22-23)? Limitarea temporară a textului (în vremea lui Noe) duce la incoerența interpretării. De ce ar trebui ca anunțarea judecății de către Hristos să fie făcută doar necredincioșilor din vremea lui Noe, și nu tuturor necredincioșilor vechi-testamentari. Interpretarea conduce la nulitatea expresiei „în zilele lui Noe”.

Interpretarea 3 – Această interpretare are o lungă istorie. Ea a fost propusă inițial de Augustin, a fost apoi reafirmată de către Toma d’Aquino și a fost interpretarea comună întâlnită în perioada Reformei¹². Interpretarea poate fi susținută de contextul petrin, deoarece în 1:11, Petru afirmă că Duhul lui Cristos a fost în profeți: „ei cercetau să vadă ce vreme și ce împrejurări avea în vedere Duhul lui Hristos, care era în ei”. În 2 Petru 2:5, Noe este descris ca un propovăduitor al neprihănirii: „dacă n-a cruțat El lumea veche, ci a scăpat pe Noe, acest propovăduitor al neprihănirii”. Acest verset combate ideea potrivit căreia Hristos ar fi oferit o a doua șansă oamenilor dinainte de potop, pentru că nu au avut propovăduitori care să îl vestească pe Dumnezeu, Noe fiind ocupat cu construirea corabiei¹³. Excepția unică în a oferi o a doua șansă păcătoșilor din perioada lui Noe după moarte nu are suport biblic.

Susținătorii acestei interpretări afirmă în cele din urmă că „Cristos nu a predicat în propria persoană, dar în lucrarea lui Noe și a altor profeți, El a mers prin Duhul și a predicat”¹⁴. Această interpretare presupune că atât Hristos cât și Noe sunt dați ca exemple de răbdare și suferință pentru destinatarii epistolei care se confruntau cu persecuția. Deși are amendamente, această interpretare pare a fi cea mai validă pentru că explică textul în cadrul scopului general al cărții, dar și pentru că folosește texte petrino pentru interpretarea pasajului (1 Petru 1:11 & 2 Petru 2:5). Deasemenea, interpretarea nu intră în contradicție cu afirmațiile generale ale Scripturii conform cărora mântuirea este acordată doar ființelor omenești, nu și forțelor angelice; iar după moarte nu există o a doua șansă pentru salvare. Făcând referire la perioada potopului, Domnul Isus o descrie ca pe o perioadă de necredincioșie generală, necredincioșie ce pare a fi atribuită mai mult oamenilor decât îngerilor căzuți din moment ce textul folosește cuvintele: „mâncau, beau, se însurau și se măritau” (Luca 17:26-27). Interpretarea actuală (Cristos a predicat în Duhul prin persoana lui Noe) rămâne astfel cea mai plauzibilă soluție pentru textul petrin. Ea poate fi rezumată astfel: Duhul lui Hristos a predicat prin persoana lui Noe oamenilor răzvrățiți înainte de potop, închiși acum în hades în așteptarea judecății lor finale. Mesajul ce a fost respins a constat într-un avertisment care anunța o pedeapsă pentru oamenii de dinainte de potop¹⁵.

¹² Karen H. Jobes *1 Peter*- BECNT, p. 239

¹³ Beniamin Fărăgău *1 Petru*, Ed. Logos, Cluj-Napoca, 1997, p. 42

¹⁴ Alexander Nisbet *1 & 2 Peter*, The Banner of Truth Trust, 1982, p. 145

¹⁵ Paige Patterson *1 Petru*- p. 144

Interpretarea 4 – susține că Hristos a coborât în șeol, dar la nivelul superior pentru a duce pe sfinții Vechiului Testament în cer. În șeol aceștia așteptau sângele lui Cristos. Textul din 1 Petru exclude această variantă deoarece duhurile din versetul 19 sunt descrise ca fiind răzvrătite (v:20), și nicidecum sfinți. Chiar dacă prin absurd am accepta că duhurile sunt sfinții din Vechiul Testament, totuși interpretarea se dovedește incorectă pentru că textul precizează în mod clar doar o anumită perioadă „în zilele lui Noe” și nu întreaga istorie vechi-testamentală.

Interpretarea 5 – Această interpretare ce susține o a doua posibilitate a acceptării evangheliei din partea oamenilor după moarte, poate fi ușor respinsă pe baza observațiilor făcute asupra textului, cât și pe baza afirmației din Evrei 9:27 care afirmă clar: „omninoșilor le este rânduit să moară o singură dată, iar după aceea vine judecata”, excluzând astfel posibilitatea acceptării evangheliei după moarte. Susținerea acestei interpretări ar conduce la a afirma că Biblia menționează în cele din urmă universalismul.

Concluzii:

Cea mai plauzibilă interpretare pentru controversa acestui text pare a fi cea care afirmă că Duhul lui Cristos a predicat prin Noe generației premergătoare potopului. Această interpretarea nu intră în contradicție cu acordarea unei alte șanse de mântuire după moarte și totodată se folosește în soluționarea textului de versete din contextul petrin. Cu toate acestea, rămân întrebări fără răspuns în conținutul acestui text, ceea ce arată că istoria Bisericii nu a găsit o soluție finală și definitivă acestui text. Deși tind să subscriu acestei interpretări, cred totuși că în cele din urmă relevanța textului atât pentru destinatarii inițiali ai lui Petru, cât și pentru noi, nu constă în a înțelege la ce anume face referire cu exactitate textul, ci în exemplul suferinței nedrepte a lui Cristos, în îndelunga răbdare a lui Dumnezeu cu cei necredincioși și în exemplul lui Noe „propăvăduitorul neprihănirii”. Textul ne ajută să înțelegem cum trebuie să răspundem provocărilor persecuției din partea celor necredincioși.

Bibliografie:

- Bauer, Walter *BAGD* - A Greek-English Lexicon of the New Testament and other Early Christian Literature, The University of Chicago Press, 1979
- Dauids, H. Peter *The First Epistle of Peter*- NICNT, Eerdmans Publishing Company, Grand Rapids, Michigan, 1990
- Fărăgău, Benjamin *1 Petru*, Logos, Cluj-Napoca, 1997
- Grudem, Wayne *1 Peter* -Tyndale New Testament Commentaries, William Eerdmans Publishing Company, 1988
- Hamilton, P.Victor *The Book of Genesis 1-17*, Eerdmans Publishing Company, Grand Rapids, Michigan, 1990
- Jobes, H. Karen *1 Peter*- BECNT, Baker Academic, Grand Rapids, Michigan, 2000
- Marshall, Howard *1 Peter* - Inter varsity Press, 1991
- Michaels J. Ramsey *1 Peter*- World Biblical Commentary, Word Books Publisher, 1988
- Nisbet, Alexander *1 & 2 Peter*, The Banner of Truth Trust, 1982
- Paterson, Paige *Preoți Peregrini*-comentariu exegetic la Prima Epistolă a apostolului Petru, Editura Institutului Biblic „Emanuel” din Oradea, 1998
- Stibbs, M. Alan *The First Epistle General of Peter*, William Eerdmans Publishing, Grand Rapids, Michigan

Goran David